



Muistio

11.12.2025

VN/30052/2025

VN/30052/2025-OKM-1

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi liikunnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1 Asian tausta ja asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö

Nykyinen liikuntalaki (390/2015) tuli voimaan 1.5.2015. Laissa säädetään valtion ja kuntien tehtävistä liikuntatoiminnan edistämiseksi, valtion liikuntaneuvostosta, alueellisesta liikuntaneuvostosta, valtionosuudesta kunnan liikuntatoimeen, alueellisen liikuntatoimen rahoituksesta sekä liikuntajärjestöjen valtionavustuksista, liikuntapaikkojen valtionavustuksista sekä muihin liikuntaa edistäviin tarkoituksiin myönnettävistä valtionavustuksista ja niiden yleisistä perusteista. Valtioneuvoston asetus (550/2015) liikunnan edistämisestä tuli myös voimaan 1.5.2015. Asetuksella säädetään tarkemmin liikuntaneuvostosta, liikunnan aluehallinnosta, liikuntaa edistävästä järjestöistä ja toimivallasta ja liikuntapaikkojen perustamishankkeissa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan. Tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Valvira, Aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Virastolla on valtakunnallinen toimivalta. Viraston nimeksi tulee Lupa- ja valvontavirasto.

Valtiovarainministeriö valmisteli hallituksen esityksen valtion aluehallintouudistusta koskeväksi lainsäädännöksi. Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen valtion aluehallinnon uudistuksesta 18.6.2025. Laki sisältää säännökset virastojen organisaatiosta, johtamisesta, tulohajauksesta ja hallinnon järjestämisestä. Esityksen tavoitteena on keventää hallinnon rakennetta siten, että aluehallintoon muodostuisi toiminnallisesti ja vastuunjaon kannalta nykyistä selkeämpi kokonaisuus ja sen toiminta olisi yhteiskunnallisesti nykyistä vaikuttavampaa ja kustannustehokkaampaa. Valtion aluehallintouudistuksen myötä viraston johdon, erityisesti viraston osastojen osastopäälliköiden, tehtävänä on laatia virastolle valtakunnalliset käsittelyprosessit, joiden voidaan arvioida nopeuttavan asioiden käsittelyä.

Lainsäädännön kokonaisuus on laaja, ja muutoksia on tulossa lähes 290:een lakiin. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Edellä mainitun perusteella liikunta-asetuksen 4 § ja 11 § koskien aluehallintoviraston tehtäviä tulee muuttaa vastaamaan valtion aluehallintouudistusta, koska aluehallintovirastot lakkautetaan 31.12.2025. Lisäksi 4 §:ään ehdotetaan muutamaa teknisluonteista muutosta.

2 Asetuksenantovaltuus

Liikuntalain 4 §:n 2 momentin mukaan liikunnan alueellisesti hoidettavista valtionhallinnon tehtävistä vastaa Lupa- ja valvontavirasto. Tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (L:lla 618/2025 muutettu 2 momentti tulee voimaan 1.1.2026.)

Liikuntalain 15 §:n mukaan valtionapuviranomainen 8–14 §:ssä tarkoitettujen avustusten osalta on opetus- ja kulttuuriministeriö. Lupa- ja valvontavirasto toimii valtionapuviranomaisena muissa kuin kustannuksiltaan merkittävässä perustamishankkeissa sekä 9 §:ssä tarkoitettujen virastojen käyttöön osoitettujen määrärahojen myöntämisessä. Suomen Akatemia voi toimia valtionapuviranomaisena liikuntatieteellisten avustusten myöntämisessä. Toimivallan jaosta valtionapuviranomaisten välillä voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella. (L:lla 618/2025 muutettu 15 § tulee voimaan 1.1.2026.)

3 Asetusehdotuksen sisältö

4 § Liikunnan aluehallinnon tehtävät

Voimassa olevassa 4 §:ssä säädetään liikunnan aluehallinnon tehtävistä. Tarkoituksena on päivittää pykälän otsikko ja 1 momentin terminologia vastaamaan aluehallinnon uudistamista koskevia muutoksia. Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 2 kohta ja nykyisestä 4 kohdasta poistettaisiin viittaus lausunnon antamiseen liikuntapaikkarakentamisen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaesityksistä, koska tämä tehtävä on kumottu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tehtävän jäätyä tarpeettomaksi. (710/2024, HE 112/2024)

Pykälän otsikkoa muutettaisiin siten, että otsikko vastaisi uutta aluehallintouudistusta vastaavaa terminologiaa. Jatkossa otsikon nimi olisi liikunnan alueellisesti hoidettavat valtionhallinnon tehtävät. Tämä muutos tehtäisiin myös 1 momenttiin. Lisäksi 1 momentissa viitattaisiin jatkossa aluehallintoviraston sijasta Lupa- ja valvontavirastoon.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 2 kohta. Uudeksi tehtäväksi esitettäisiin valtionavustusten myöntäminen sekä myöntämiensä avustusten käytön valvonta ja vaikutusten arviointi. Tehtävä ei sinällään olisi uusi, mutta muutoksella tarkennettaisiin liikunnan alueellisesti hoidettavien valtionhallinnon tehtäviä vastaamaan aluehallinnon nykyistä tehtäväkokonaisuutta. Samanlaisesta tehtävästä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa nuorisotyöstä ja -politiikasta. Lisäksi muutos selventäisi tehtävän suhdetta liikuntalain 9 §:ään, jonka mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi osoittaa Lupa- ja valvontavirastolle myös muita määrärahoja edelleen avustuksina myönnettäviksi. Lupa- ja valvontavirasto voi toimia joissakin liikunnan avustuksissa valtionapuviranomaisina liikuntalain 15 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Pykälän nykyiseen 2 kohtaan esitettäisiin teknistä muutosta siten, että sanojen terveys ja hyvinvointi järjestystä muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa liikuntalain 2 §:n sanamuotoa.

Pykälän nykyistä 4 kohtaa muutettaisiin siten, että 4 kohdasta poistettaisiin viittaus lausunnon antamiseen liikuntapaikkarakentamisen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaesityksistä, koska tämä tehtävä on kumottu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tehtävän jäätyä tarpeettomaksi. (710/2024, HE 112/2024)

11 § Toimivalta liikuntapaikkojen perustamishankkeissa

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Lupa- ja valvontavirasto olisi jatkossa aluehallintoviraston sijaan valtionapuviranomainen sellaisissa liikuntalain 13 §:ssä tarkoitettuja liikuntapaikkoja koskevissa perustamishankkeissa, joiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat enintään 1 200 000 euroa. Kyse olisi teknisestä muutoksesta liittyen aluehallintovirastojen lakkauttamiseen.

4 Vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole merkittäviä itsenäisiä taloudellisia tai muita vaikutuksia.

5 Valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä.

Lausuntopyyntö esitysluonnoksesta lähetettiin aluehallintovirastoille ja valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriöllä ei ollut lausuttavaa esityksestä. Aluehallintovirastot antoivat yhteisen lausunnon, jonka mukaan he pitävät esitystä liikunnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 ja 11 §:n muuttamisesta kannatettavana ja perusteltuna. Lausunnon mukaan Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen virasto, jonka näkökulmasta voisi vielä pohtia sanan ”alueellisuus” poisjättämistä otsikosta.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.